

Kéziratok, amelyek nem adnak vissza ide küldendő: „MURAVIDÉK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám. Postatakarék számla száma 12980. Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegekért és nyílttér 150 Dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 070 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VII. Évf.

Murska Sobota, 1928. október 14.

42. Szám.

Murszka Szobota október hó.

Közeledik az esztendő vége, benne vagyunk a negyedik évnegyedben, jó lesz megnézni, hogyan állunk az adóval. Megfizettük-e, nem-e? Mennyi még a tartozás, nehogy késedelmi kamatot számítsanak, esetleg még talán intőt, vagy végrehajtást kapjunk. Elővesszük tehát a kék táblás adókönyvecskéket, abban megnézzük az előírást, hogy összesen mennyi? Azután megnézzük a lerónást összevevük a tartozással, s azonnal tisztában leszünk vele, hogy még mennyit kell fizetnünk, hogy folyó évi adótartozásunk rendben legyen.

Igen, igen! Így volt ez a háború előtt. Urnak, parasztnak egyaránt kezében volt az adókönyvecskéje. mindig tudta, hogy adózási kötelezettségével miképpen áll az állammal szemben? Ma azonban az adózás egészen modern alapra van fektetve. A pénzügyi kormány egyszerűen megkíméli az adózókat attól, hogy a fejüket törjék a pénzadó kérdéseiben és ma már tapasztalatból tudja, hogy logjabb azt csak úgy elintézni, hogy az adózónak küldenek egy csekk lapot, amelyről az illető címzett igen tanácsosnak véli, hogy minél előbb kifizesse a postán az ellenértékét, mert különben . . . stb. stb!

Tehát egyszerre átesik az adóalany az előírás, lerovás, felszólítás, végrehajtás minden örömein s azt tudja csak, hogy fizetett adót.

Az adózásnak ez a módja nagyon kényelmes az egyik félnek, de nem az a másiknak! Az ilyen eljárás az adózót nem nyugtatja meg a felől, hogy az adóteher őrá helyesen, igazságos alapon, méltányosan, pontosan van-e kivetve? Az adózó nem tekinthet bele az adózás lefolytatásába, azt nem tudja ellenőrizni abba közvetlenül bele nem avatkozhatik, hanem csak fizet! Az adózónak semmi módja nincsen arra, hogy kézzel foghatólag meggyőződjék arról, hogy azok az adatok, amelyek alapján ő adójával meg van terhelve, — helyesek-e? Nem állnak rendelkezésre adó előírási listák, főkönyvek, naplók, kataszterek, amelyek kétes esetben mindig bete-

POLITIKAI ÉLET.

Románia fővárosából Bukarestből érkeznek a következő külpolitikai hírek. A lengyel marsall Pilsudszky, meglátogatta Bratianu román miniszterelnököt s külpolitikai beszélgetés közben a román miniszterelnök kijelentette a lengyel államférfiúnak, hogy Románia nem jó szemmel nézi a lengyel-magyar közeledést s felszólította a lengyel marsallt, hogy országa mondjon le a magyar-lengyel politikai együttműködésről, egyben felhívta, hogy Lengyelország ne vegyen részt semmi olyan hatalmi csoportosulásban, amelyben Magyarország is részt venne.

Bukaresti politikai körökben az a hír járja, hogy Pilsudszky marsall Mussolini olasz diktátor kezdeményezésére azt az ajánlatot tette Romániának, hogy vegyen részt egy hatalmi csoportosulásban, melyben Románia, Lengyelország, Olaszország, Bulgária, Magyarország és Törökország vennének részt. Ezek az országok szövetségi viszonyra lépnek s külpolitikailag együttműködnének.

Magyarország szanálását a Népszövetség befejezettnek tartja s nincs már többé ok arra,

hogy a Népszövetség Budapesten állandó alkalmazottat tartson. A szanálást a Népszövetség vezetői a legnagyobb sikerűnek tartják.

Egy nagy francia újság az angol-francia flotta egyezményről közöl leleplezéseket s azt állítja meg, hogy: — Mig a békevágy tombol, Franciaország és Anglia megállapítja a háború jövő taktikáját és stratégiáját.

Az optansper tárgyalása. Genfben a delegátusok román részről Párist ajánlották a tanácskozások folytatására, de ezt a magyarok nem fogadták el. A románok ekkor Nizzát javasolták, a magyarok erre Rapallót fogják javaslatba hozni. Magyar részről Sztéryny József báró, és dr. Egry Aurél vesznek részt a tárgyaláson.

Oroszországban háborúra izgatnak. Román lapok hírei szerint Oroszországban a vörös hadsereg kebelében mozgósítási tervekről beszélnek, melyet a német vezérkarral dolgozott ki az orosz vezérkar. A háborús terv Románia ellen irányulna. Másrészt pedig, a Kisantant készülné Oroszország ellen?

kéthetők voltak s ha hiba történt, azt azonnal lehetett helyesbiteni. Szóval a felet minden egyes esetben meg lehetett nyugtatni, tehát meg volt a bizalma, nem aggodalmaskodott, hogy helytelenül fizet. Igaz ugyan, hogy az egyszeregy ma is csak az, ami a régi volt, a multiplikációba nincs is hiba! De hiba van a szubtrahcióban, mert bevan bizonyítva az, hogy a kevésből el lehet venni sokat! Ez az eljárás pedig senkinek sem tetszik. Hogy pedig ellene nem lehet semmit sem tenni, azt mindenki tudja!

Most látszik meg, csaknem tíz év múlva, hogy minő kár volt annak idején veszni hagyni a községek irattárait! Meg volt ott szép sorjában minden, betekinhető volt bárki által akármikor minden összeírás és kivetés. Minő kár volt azokat a drága katasztereket, katonai nyilvántartásokat, telekönyveket, törvénytárakat az ebek harmincadjáról kinni, a helyet, hogy két pecséttel zárták volna le az irodákat, hogy megmentsék amire égető szüksége van a polgárságnak minden nap! Fájt az ember lelke, mikor a mézárósnál, meg a boltosnál találta az irodák felszerelését! Irományait!

Hát persze ez azért volt így, mert magyar nyelven voltak írva, azért kellett máglyára vetni minden írást. Szerencse, hogy még a lelkészi hivatalok matrikulái megmaradtak s így legalább először ezekből lehetett ötvenévre visszamenőleg összeállítani a katonai nyilvántartásokat. Iskolai bizonyítványt sem lehet kapni a régi adatok alapján. Nincs sehol anyakönyv! Pedig az ilyen okmányok tartalma csak név, meg szám! Jó az minden nyelven!

Bizony innen datálódik a zavaros helyzet, mely folytatódik még ma is. Azért aztán ne csudálkozzék senki sem, hogy Prekmurje népének nincs bizalma!

P. M.

Franciaországban a kommunisták általános sztrájkot készítenek elő. Különösen a kikötő munkások között erős a sztrájk mozgalom.

Románia ki akar lépni a kisantantból. Egy prágai újság azt a feltűnést keltő hírt közli Románia külpolitikájáról, hogy Románia ki akar lépni a kisantantból s többé nem hajlandó lekötöni magát a kisantant politikájához.

Állítólag diplomáciai körökben már régen el van terjedve ez a hír.

Az angol-francia flotta egyezmény ma már teljesen meghiúsultnak tekinthető. E helyett most Franciaország általános tengeri leszerelést sürget s ez irányban akar tárgyalni a tengeri nagyhatalmakkal.

Az angol munkáspárt politikája. Az angol munkáspárt most tartotta évi közgyűlését. Macdonald nagy beszédet mondott, melyben követelte a leszerelési konferencia haladéktalan összehívását, az angol-francia flotta egyezmény megszüntetését és a Rajna tartomány kiürítését. Kimondja a határozat, hogy a Rajna vidék kiürítése nélkül, békéről szó sem lehet. A munkáspárt megállapítása szerint az angol béke politika mostani folytatása csak a háborút készíti elő.

A csehszlovák parlament külügyi vitája folyamán egyes szónokok támadták Benes külügyminiszter politikáját. Kramár szerint a Népszövetség ma tulajdonképpen csak egyes államférfiak gyülekezete. Szerinte Németország ma Oroszországban fegyverkezik s Oroszország tulajdonképpen Németország fegyvertára. Cseh dr. szerint a leszerelés kérdése ma épen nem kedvező. A Skoda művek Romániával negyven éves hadianyag szállítási szerződést kötöttek. Necas szerint a háború veszedelme nem Oroszország felől fenyeget, hanem Olaszország felől, nem is beszélve Magyarországról. Magyarország ma sokkal fejlettebb katonailag, mint volt a háború előtt Poroszország. Hrusovszky azt mondja, hogy Burgenlandot magyar önkényes csapatok akarják megszállani. Megjegyzendő, hogy ezek a felszólalások mind a szocialista táborból hangzottak el.

Politikai szemle.

Politikánk tekintetében valami fontosabb eseményről ezuttal nem lehet beszámolni. Egyes eseményeket közöltek ugyan a nagyobb újságok, de azok alig hogy napvilágot láttak, máris meglettek cáfolva, vagyis — ami a politikában szabad — le lettek tagadva. Ilyen volt az a hír, hogy Korosec miniszterelnök találkozni akart Dr. Macsekkel, a KDK. elnökével. A másik szenzációs hír az volt, hogy a radikális párt belső harca újabb, élesebb fordulatot vett. Ugyanis a Vukicsevics párt hívei a radikális párt összehívandó kongresszusán ki akarnák buktatni a főbizottságból Trifkovic Márkót, Nincsic Mommcsillót és Makszimovics Bozsát, kik a radikális párt főbizottságának ez időszerint igen számottevő tagjai. Ezek a hírek a radikális pártban igen kellemetlenül hatottak, mert csak arra jók, hogy a nehezen haladó kibékülés ügyét még jobban összezavarják. Persze siettek ezeket a híreket koholmányoknak minősíteni. Azonban minden cáfolat dacára is kétségtelen hogy a radikális párt belső harca, hanem is épen éles fegyverekkel, de azért tovább folyik. A dalmácia agrár kérdés még folyik. Nem tudják sem a földművesek, sem a földbirtokosok javára eldönteni. Az ügy valószínűleg a parlament elé fog kerülni, de előbb még a képviselői klubok is tárgyalni fogják.

Az ellenzék, illetve a parasztdemokrata koalíció álláspontja Zágrebben nem változott. A krízis megoldásának — a mai helyzet szerint — semmiféle lehetősége nincsen. Minden javaslat hiába való. Dr. Macsek kijelentette: „*Mi, horvátok soha több*

bé nem akarunk fellépni mint politikai párt, hanem mint öntudatos szervezett nép. Ezt azonban Beográdban nem akarják belátni, s amikor majd belátják, akkor már késő lesz.

Pribicsevics Szvetozár is oly értelemben nyilatkozott, hogy a KDK és a kormány között minden közeledés ki van zárva.

A kormány a szalonikii front-áttörés emlékének megünneplésére tett a hét végén nagy előkészületeket s így a politikában csend volt. (A szaloniki-i emlék ünnepről a jövő héten adunk közlést olvasóinknak.)

A képviselőházat október hó 12.-ére hívták össze.

Életvágy.

Szeret forró vérem minden cseppje téged,

Érted pezseg, érted forr, te rongyos élet!
Hej volt idő, mikor egy »csók«, egy »szeretlek«

S ha kívánják, a halálnak odavetlek.

Volt, amikor csak egy »győztünk« kiáltásért

Od' adtalak volna, oda a hazáért...
Haha! szörnyű ostobaság! Csókért élet!
S hazáért adni? — Annyi veszett s mivé lett?!...

Oly jó élve álmodni itt, az asztalnál!
Itt a kertben... játszi forró napsugárnál.

A nap kábit, a forró vér duzzaszt, éget...

Szeretlek én, szeretlek, te rongyos élet!
JUVENTUS.

HIREK.

— Kántor választás Dolnja Lendaván. E hó 8.-án választotta meg a dolnja-lendavai plébánia kántorát, mely állás eddig

üresedésben volt s csak ideiglenesen volt ellátva. A választást a római kath. hitközség előjáróiból alakult bizottság ejtette meg, miután a jelöltek a templomban megelőzőleg ének és orgona próbán bemutatkoztak. Azután megejtették a választást. Szótöbbséggel — huszonkét szavazattal — Szép János dolnja lendavai tanító lett megválasztva kántorrá, ki eddig végezte a kánt. teendőket. Szép János tanító urnak gratulálunk!

— Halálozás. Mozer Istváné sz. Farkas Juliska pénzügyőr neje, husz éves korában, gyermekágyban hirtelen meghalt Dobrovnikon. A szerencsétlen fiatal asszonyt a legondosabb ápolás sem bírta megmenteni az életnek s súlyos szenvedés után alig huszonnégy óra alatt meghalt. Gyászoló férjét s újszülött kis csecsemőjét hagyta hátra. A fiatal asszony tragikus elhunyt nagy részvétet keltett Dobrovnikon.

— Egyházi hír. A maribori megyés püspök a turniscei plébániánál üresedésben levő kápláni állásra Kodrics Iván eddigi mutai káplánt helyezte át.

— A Radmozsance-Turniscei új utvonali kiépítésének munkálatai serényen haladnak előre. Ha az időjárás kedvező lesz, a hidak, — mind beton alapon — még a hideg beállta előtt elkészülnek s azután megkezdődik magának az uttestnek a kiépítése. Az erre szükséges murai kavics mennyiség már a helyszínén rendelkezésre áll. Ezzel az utrészsel egy régen huzódó s igen nagy fontosságú közlekedésügyi kérdés nyer megoldást Prekmurje közepén.

— Beográdban nagy pompával ünnepelték a szaloniki front áttörés tizedik évfordulóját. Az ország minden részéből vagy 60—70 ezer ember sereglett össze, sok küldöttség s más külföldi előkelőségek. A királyi palota előtt

Öfelségének vagy 15 ezer ember mutatotta be hódolatát egy ünnepi felvonulásban. A hősök sírját a beográdi temetőben megkoszorúzták.

— Öfelsége király neveltje: Radics Zvonimir, a meggyilkolt Radics Pavle árvája megérkezett a franciaországi Dijonba egy külügyminiszeri titkár kíséretében. A fiú itt fog járni a gimnáziumban.

— Egy orvos megható sorsa. Dr. Piross József nagyállói orvos kisleánya vérhasban megbetegedett. A kis beteget édesapja gyógykezelte, az édesanyja pedig ápolta. A betegséget elkapták a szülők is s oly rosszul lettek, hogy be kellett őket szállítani Debrecenbe a klinikára. Az orvoson már itt sem lehetett segíteni, meghalt. Az anya meg élet-halál között van, — a kisleánya meggyógyult.

— A nagy haragu ember. Perlez szerbiai városban Bagul Gyóha jó módú gazdálkodó azt hitte, hogy felesége megcsalja. E felett a feleségével összeveszett s dühében az asszonyt megfojtotta, azután bele dobta az udvarán levő kutba. A gyilkos menekülni próbált, de elfogták s nyomban letartóztatták.

— Lezuhant egy román területre tévedt jugoszláv katonai repülőgép Buziás mellett, de a benne ülő tisztnek csodálatos képen nem esett bajuk. A gép összezúzódott.

— Hindenburg, a német birodalom köztársasági elnöke, most ünnepelte meg csendes családi körben nyolcvanegyedik születésnapját.

— A bécsujhelyi tüntetések nyugodtan folytak le. A Heimwehr felvonulásában 15 ezer, — a szociáldemokraták védő szövetségének tüntetésében pedig 20 ezer ember vett részt. A két tábort drótsövény választotta el egymástól s rengeteg fegyveres erő teljes hadi készültséggel vigyázott a rendre. Vagy 200 fegyveres kommunistát tartóztattak. Így aztán a rettegett 7.-e minden zavaró incidens nélkül telt el, délután 4 órára a tömegek elvonultak és elutaztak, Bécsujhelyen helyre állt

Vágyakozás (?) az Ujvilág után.

Csak a napokban olvastam, hogy Prekmurjéből megint vagy ötven-hatvan család vette kezébe a vándorbotot s utakelt, hogy felcsigázott reményekkel telítve elmenjen túl az Océánon messze országokba jobb életet, boldogulást keresni. Nem visz magával mást mint enerzsiát, reményt, terveket, számításokat; pénzt keveset, csak épen annyit, amennyire okvetlenül szüksége van, hogy partra szállhasson az Ujvilágban. Hiszen, ha pénz voltna, ha munkáját, fáradságát itt-hon pénzre tudná váltani, akkor ugyancsak menne el egy sem!

Nem hagyná itt senki sem a hazai rögöt, de amelytől most meg kell válnia, ha a szíve szakad is meg, csak azért, mert az nem adja meg neki a mindennapi kenyeret. Ne vizsgáljuk most az okokat, amelyek a kivándorlásra készítetik véreinket!

Szomorú feladat lenne az és céltalan. Nincs rá mód, hogy vissza tartsuk azokat, kik már egyszer számot vetettek magukkal s készek a nagy utra.

A háború előtt ugy Dél-Amerika, mint az Egyesült-Államok tárva-nyitva tartották kapuikat a bevándorló számára. Örömmel, tárt karokkal fogadtak minden egészséges, munka bíró embert. Nem kérdezte senki, honnan jön, minő nyelven beszél? Csak azt nézték, hogy ép kéz-lábu ember-e, s azután beengedték. Kapott munka alkalmat a bevándorló a gyárban, a bányában s ha birta jó egészséggel, számítását megtalálta, álmai, reményei teljesültek, pénzt szerzett. Amerika tudott munkát adni a megszolgált bért meg is adta!

Végre aztán Amerika is megtelt. A bevándorló aszpiránsok oly tömegei árasztották el, hogy kénytelen volt törvényhozási uton gátat vetni a bevándorlók beözönlésének.

Azután Ausztrália felé fordult a bevándorlók figyelme. Ausztrália óvatos volt. Kezdetben korlátlan számban engedte bevándorolni az európaiakat, majd azután hirtelen kétezer főre korlátozta évenként a bevándorlók számát, de már így is nagyon el van hatalmasodva a munkás elem Ausztráliában. Most minden ausztráliai bevándorlónak negyven fontot kell felmutatnia s ez arra az esetre szól, ha esetleg vissza kellene térnie.

Kanada már olcsóbb. Itt egyes bevándorlónak csak huszonöt dollárra van szüksége, egész családnak pedig száztól-ezer dollárig, hogy ingatlan területet biztosíthasson magának. Ezek a pénzes bevándorlók kedves vendégek Amerikában s még külön törvényes kedvezményekben is részesülnek.

De hiába minden, a kivándorló jövője a sorsra van bízva. A mai kor reális viszonyai mellett a kivándorlás egy betegség, álmkergetés!

A kivándorló soha sem tudja, hogy milyen a helyzet, amibe magát sodorja, mert hiszen ő mindig csak a jövőre gondol s azt szépnek rajzolja a maga számára.

A zágrebi pályaudvaron beszéltem a multkor egy hét tagból álló családdal. Apa, anya, két erős leány és egy erősebb fiú, egy kisebb leány és egy még kisebb fiú vártak együtt a vonatra. Az elmondta, hogy itthon eladta birtokát és üzletét, amelyből előbb jól megélték, de ma már nem bírnak megélni, pedig ötven dolgoznak. Nem találtak más megoldást, most kivándorolnak. Németül tudnak mind, a gyermekek jól végezték iskoláikat, nagy bizalommal vannak. Csak... igen szomorúak voltak! Pár perc múlva, megjött a vonatjuk s elvitte ezt a szép családot, akitől könnyes szemmel váltam meg, bár soha sem ismertem őket!

Sok szerencsét nekik, az Ujvilágban!

a nyugodt kisvárosi béke. Bécsben is teljesen nyugodtan telt el a nap, nem fordult elő semmi zavaró mozgalom.

— Jugoszláv atléta Bécsben. Barta Szlavkó, egy fiatal jugoszláviai iparos, nem is hivatott atléta mot mutat Bécsben szenzációs mutatványokat. Többek között egy rakétát gyújt meg a fogai között szivarral azt elsüti. A rakéta 350 gram dinamittal van megtöltve s neki még csak a feje sem rándul meg a mutatvány közben. A másik legszebb mutatványa, hogy két indulásra készülő repülőgépet vissza tart saját erejével s nem engedi őket felszállani. Bécsből külföldre fog menni; Németországba, Skandináviába, tavasszal pedig Amerikába, hol már eddig 30 városban való fellépésre van szerződése. Azt mondja Barta, hogy addigra annyira fokozza erejét, hogy négy repülőgépet fog lebírni.

— A képtáviratozást életbe léptetik Németországban. A postaügyi miniszterium rendelkezése értelmében megkezdik a képtáviratozást próbaképen. A képeket a Königs wuster hanseni rádió állomás továbbítja bizonyos napszakokban.

— Tizenötmillió frankot sikkasztott el egy brüsseli bank vezérigazgatója. A pénzt részben elkártyázta, részben a tőzsdén veszítette el.

— A pápa 1000 font sterlinget küldött az amerikai tornádó által sújtott károsultak felsegélyezésére a katolikus segélyakciónak az Egyesült Államokba.

— Az albán-jugoszláv határon súlyos összeütközés volt albán bandák és jugoszláv határőrök között. Az albánok boszut akartak állani azért, mert egy régebbi betörés alkalmával a jugoszláv határőrök lelőttek egy albán komitácst. A harcnak mindkét részről több halottja és sebesültje volt. Végre a felfegyverzett falusiak segítségére siettek a jugoszláv határőröknek s így sikerült a betörő kacsákat vissza kergetni túl az albán határra.

— Ötlábu borju. Szalzburg mellett Seehamban Oltner földbirtokos uradalmában van egy ötlábu borju. Három lapockája van s jól kifejtett három lába. A borju szépen fejlődik s már három hetes elmúlt. Sokan járnak csodájára a ritka csodaszülött állatnak.

— Kacsák rablóbanda támadása egy délszerbiai községben. Nemrég Deve határmenti községet egy állig felfegyverzett nagyszámu kacsák rablóbanda támadta meg s először is Pasura Abdullah dugszdag polgár házáat akarták kirabolni. Miután a kutyákat megmérgezték, behatoltak az udvarra. A szolga azonban észrevette a rablókat s lármát csapott, mire nagy lövöldözés keletkezett. Az összesereglett fegyveres falusiak közül többen megsebesültek, míg végre sikerült a kacsákat a határ felé vissza szorítani. A nagy zürzavarban azonban a kacsák mind átszöktek a határon.

— A milánói bomba merénylet ügyében a rendkívüli katonai törvényszék megszüntette a vizsgálatot, az összes letartóztatottakat több száz embert szabadon bocsátotta, mert nem lehetett

megtalálni köztük a bűnöst. Tudvalevőleg a milánói merénylet az olasz király ellen volt elkövetve.

— Az anya nem ismeri el magáénak a gyermeket. Budapestén érdekes eset van a rendőrség előtt. Kiss Mária, szegedi manikűrös leányt a rendőrség, gyermekgyilkosság gyanuja miatt letartóztatta. Kihallgatásakor beismerő vallomást tett ugyan, de a vizsgáló bíró gyanút fogott, hogy a leány nem mond igazat. Ki is derült, hogy a leány gyermekét a lelencházba adta s ott ápolják. Nemsokára Kis Mária eljött a gyermekért s elvitte a lelencházból. Néhány hét múlva egy rendőrongyokba burkolt kis gyereket hozott a lelencházba, ahol felismerték Kiss Mária gyermekét, mert a kicsi oly jellegzetes, hogy biztosan rá ismertek. Most újra elővették a leányt, de semmi áron nem vállalja a gyereket. Most meg az állítja, hogy a Margitszigetnél a Dunába dobta s látta is, hogyan vitte el a víz. A legszebb rábeszélés nem hat a leányra, csak sir és tagad. Az orvosok vérvizsgálatot vesznek az anyától és a gyermektől s abból fogják kideríteni az igazságot.

— Becsület rend van a gomblyukában s úgy koldul az utcán egy munkás ember. Párisban egy 85 éves volt asztalos gyári munkás 70 éves munkásságának jubileumára megkapta a becsületrendet. Előregedvén, most kintették az utcára s ott koldul. Nyugdíjat nem adott neki senki sem s most házról házra jár. Egy lap most gyűjtést indított számára.

— Virslikereskedők lakomája. Németországban Dürheim városban minden héten nagy virsli vásár szokott lenni. Egy virsli kereskedő épen egy ily vásár alkalmával tartotta születése napját s ebből az alkalomból a virsli és kolbász kereskedők nagy bankettet csaptak. Levágtak 9 ökröt, 15 borjut, 16 tehenet, 330 sertést; elfogyott 80.000 liter bor, 2500 üveg pezsgő és 30.000 liter sör.

— A pap agyonlőtte prédikáció közben egyik hívét. Francisz Norvisz anglikán lelkész állott a Newyorki törvényszék előtt azért, hogy prédikáció közben a szószékről agyonlőtte Rippa nagykereskedőt, aki a szíven találva, a templomban nyomban meghalt. A pap arról prédikált, hogy mily csunya a fukarság és a szivtelenség. Ripp találva érezte magát, mert mindenki tudta róla, hogy csunya üzletekkel szerzte vagyonát s kegyetlen, fukar. Azért felgerjedésében a papra akart löni; ám a pap ezt észre vette s hirtelen ő is előkapta nadrágzsebéből a revolvert s Rippet egy pompás lövéssel rögtön megölte. A lelkészt a törvényszék felmentette s az ítélet Amerikában közmegegyezés keltett.

— Három gimnazista borzalmas halála. Likában nemrég óriási vihar dühöngött. Három gimnáziumi tanuló Karlovác felé haladt az uton, mikor a vihar elérte őket. A diákok egy kis faházikóba menekültek a vihar

elől, mely az ut mellett állott. A villám beleszapott ebbe a kis házikóba s a szerencsétlen diákokat agyon sújtotta.

— Letartóztattak egy becskerekki urileányt egy levelezőlap miatt. Becskereken még élénk emlékezetben van a zárda affér, midőn ártatlan apácákat üldöztek bizonyos imakönyvek miatt. Most ismét egy érdekes eset merült föl, mely nagy szenzációt keltett Becskereken. Török Lili becskerekki urileány Budapestén járt, honnan képes levelezőlapokat hozott magával. Többek között hozott olyan levelező lapot, mely a mai Magyarország térképét mutatja s ezt a térképét egy kis szerkezet segítségével úgy lehet beállítani, hogy akkor a háboru előtti Magyarországot mutatja. A levelező lapokat a határvizsgálatnál megtalálták Török Lili holmijában s ezért őt elfogták s a becskerekki ügyészség fogházába szállították. Az általánosan ismert urileány letartóztatása Becskereken nagy feltűnést keltett. Az ügyészségi kihallgatás után Török Lilit azonnal szabadon bocsátották.

— A Graf Zeppelin léghajó újabb két napos próbautat végzett mielőtt megkezdéné oceáni utazását. Ez alkalommal a léghajón hetvenen vannak, köztük husz utas. A léghajó az Északi tenger fölött is hosszabb időt töltött s habár az időjárás nem volt kedvező, erős szél volt s a feihők is alacsonyan jártak, az utazás mégis jól sikerült.

— Sztrájkok világszerte. Ausztráliában a sztrájk már egészen forradalmi hangulatot vesz. A kikötői sztrájkoló munkások száma már több mint harminc ezer. A kormány idegen munkásokat akar alkalmazni s ezért még nagyobb az izgalom. Melbournban és Adelaideban a helyzet veszélyes. — Lengyelországban erősen terjed a textil munkások sztrájkja. Eddig már hatvanezer munkás áll sztrájkban. A békéltető tárgyalások nem vezettek sikerre. — Hamburgban a hajógyári munkások sztrájkja kezd elmérgesedni. A dolgozni akarókat erőszakkal tartják vissza a munkától. A rendőrséggel már véres összezapás is volt.

— Agyonlőtte a feleségét az utcán. Szremszki-mitrovicán Tomics Brana gyáros az utcán hat lövéssel agyonlőtte a tőle elváltan élő feleségét, kivel még most is pörösködött. Maradt hat gyermekük, kik az asszony gondozása alatt voltak. A gyáros a tett után feljelentette magát a csendőrségen.

— A milljós posta lopás tetesei a rendőrségen beismerő vallomást tettek. A Beográdi gyorsvonatról Noviszád előtt Taffe, rovott multu posta alkalmazott

Lukman Mihály társával ellopott majd egy millió dinárt. Elfogatásuk után bevallották, hogy a kocsit álkulccsal nyitották ki s hogy egy harmadik társuk is volt, akit még nem sikerült elfogni. A pénz kevés híján mind megkerült.

— Bálán, a híres fogarasi román rablóvezér a fogarasi kórházban meghalt. A belügyminiszterium rendeletére a fejét Bukarestbe kell küldeni a törvényszéki orvostani intézetnek. Ez ember vérmérgezésben halt meg, amit lövéstől kapott, mikor elfogták. Minden orvos csudálkozott rajta, hogy annyi ideig birt élni. Már csupa bőr és csont volt, azután felpuffadt a teste, mint az oszlásban levő bűzös hulla, csupa daganat és sebb volt az egész ember s azért csak élt. Hol lázban volt, hol megfázott, s ilyenkor takarót, meg vizet kért. Folyton eszméletlen volt s látta saját, borzalmas pusztulását. A haldokló minden kívánságát teljesítették, míg végre kiszenvedett.

Terjessze és olvassa a „MURAVIDEK“-et

Eladó

Murska Sobotában egy ujonnan épült ház 6 szoba, 2 konyha és mellék épületekkel együtt megfelel két család részére. Bővebbet PREK-MURSKA TISKARNÁBAN M. Szobotában.

K I N O

v MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 14. oktobra
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

La Boheme

u 6 prekrasnih činova.
U glavnoj ulozi:
Lilian Gish i John Gilbert.

VSTOPNINA: I. prostor 12 D.,
II. prostor 8 D., III. prostor 5 D.

Akumulátorokat töltésre
elfogad.

Lastnik kina
GUSTAV DITTRICH.

TORMA.

Tilos a bemenet.

»Kérem, tessék respektálni a tilalmat; ide nem szabad bemenni!

»De nekem van szóbeli engedélyem!»

»Az már más Rendben van! Tessék felmutatni!»

Igérjen neki.

»Te, mit csináljak? A Steinernek hozok ezer dinárt, most nagyon szorongat érte!»

»De számár vagy! Hát nem tudsz magadon segíteni?»

Igérj neki kétezeret!

Ki az ur?

»Apuka! Az iskolában azt tanultuk, hogy minden családban az első ember az édes apa; ő az ur a háznál! Ugye úgy van az?»

»Kérdezd meg csak, kis fiam, az édes mamát!»

Miről van szó?

»Te, Samu! Mit csinálnál, ha betörnének nálad és pénzt követelnének?»

»Hát addig semmitsem tehetnék, míg meg nem tudnám, hogy kész pénzről van-e szó?»

KÖZGAZDASÁG.

Asszonyom!

(Mivel a hozzám intézett kérdésre a felelet közérdekű, mert Jugoszláviában a tuberkulózisban meghaltak száma a többi európai államokhoz viszonyítva a legnagyobb, talán nem végzek felesleges munkát és nem untatom az olvasót, ha az anyának ki vitamin tartalmi tejjel akarja táplálni gyermekét e lapban írom a szükséges felvilágosításokat.)

Ismeretes, hogy a vitaminok hatvan fokos melegben felbomlanak elvesztik az „életet erősítő” tápláló hatásukat. Ezzel szemben a betegséget okozó csirák gyors elöléséhez tíz percig tartó száz fokos meleg szükséges.

Hogy gyermeke betegséget okozó csirákat nem tartalmazó és vitamin dús tejet ihassék, kétféle mód áll rendelkezésre és pedig a tejet adó állatok állatorvosi vizsgálata, ellenőrzése vagy pedig a tej alacsony fokon történő 1½–2 óráig tartó hevítése, pászlórözése.

A jobbat, a megfelelőbbet előbb írom le.

1.) Kétségtelen, hogy a tisztán fejt friss, nyers tej a legfőbb vitamint tartalmazza, a legkönnyebben emészthető, legtáplálóbb, hiszen a tej az emlős állatok egyedüli, legjobb izü és legegészségesebb tápláléka. Innen van, hogy az orvosok kivétel nélkül, az anyáknak azt ajánlják: szoptassák gyermeküket a saját tejjükkel. Ámde igen fontos, hogy az anya, a dajka vagy a tejet adó állat — nálunk a

kecske és a tehén — feltétlenül egészséges legyen és kellően tápláltassék. Igen sokféle betegség ragadhat át a tej útján annak fogyasztójára. E betegség között az első helyen áll, a tuberkulózis.

Főleg ezen betegség miatt szokás a tejet télen is felforraltatni. (Nemcsak azért, hogy meg ne savanyudjék.)

Ezért minden anya vizsgálta magát, a dajkát, a tehenet mielőtt tejet gyermekének juttatja. A tehen tulajdonosok akik tejelárusítással foglalkoznak, tartásuk kötelességüknek, a közegészség érdekében, hogy évente kétszer teheneket megvizsgáltsassák és tuberkulinoztassák. Ez utóbbi azért szükséges, mert a tuberkulózis, ha lappang, helyesebben kifejezve, ha még nem lepte el a szerveket annyira hogy egyszerű vizsgálattal a tuberkulózisos fertőzés megállapítható, tuberkulin oltással a jelenléte felfedezhető, mert az a vizsgált állatot lázassá teszi, ha fertőzött; ellenkező esetben a reakció elmarad. Az egészségesnek talált tehenet különítsük el a többitől, hogy utólag meg ne fertőződjék. Ennek a tejet nyersen, főtlen bárki elfogyaszthatja. E tejjel megkapja a szükséges mennyiségű vitaminokat, nincsen vele semmi fáradozás, veszélyesség, hevítési költség. Ha gyakran váltott friss kuti vízbe állítja a tejes köcsögöt vagy lábost, 24 óráig el áll benne a tej feltéve, hogy tisztán lett feje és tiszta edényben tartva. A tiszta fejés abban áll, hogy a tehén farka félre köttessék (a bal hátsó lábhoz szalaggal), a tőgy meleg vízzel, szappannal meg legyen mosva és szárazra törölve, az első cseppeket, tisztára mosott kézzel, félre kell fejni és csak az azután jelentkező tejet kell az erős és forró szódás vízzel (a ruhamosáshoz használatos szódás vízzel) kimosott és bőségesen friss vízzel kiöblített fejőroscskába fejni. A második módot a jövő hetiben közlöm. N.

Mennyit költünk évente szesz italra? Beogradban az egészségügyi egyesületek most tartották hetedik kongresszusukat. Érdekes beszámolókat tartottak az ország egészségügyi helyzetéről. Dr. Ivanics Szevén, a központi higiéniai intézet vezetője a halálozási arányszámról beszélt. Elmondta, hogy Jugoszláviában ezer emberre 18–24 halálozás jut, míg Angliában 11, Hollandiában 9. Gyermekek halálozása tekintetében Jugoszlávia az államok sorában az első helyen van. A gyermekek fejlődése sem kielégítő, mert a hadügyminiszterium kimutatása szerint a sorozásra kerülő ifjak két harmada alkalmatlan katonai szolgálatra. *Tuberkulózisban évente 50,000 ember pusztul el; más államokban 10.000. A másik nagy csapás az alkoholizmus. Az ország*

lakossága évente négymilliárd dinárt költ el szesz italra, amely az államköltségvetésnek egy harmada. Az ország területén ötvenezer korcsma és csak huszezer tanító van. A kenyér sok helyen élvezhetetlen. A nagy halálozásnak és a fertőző betegségek elterjedésének sok helyen maga a nép az oka, mert tudatlan s visszautasítja az orvost. Mindenkinek tehát, akinek hatáskörébe esik, — kötelessége a nép oktatása és felvilágosítása.

Földgáz Horvátországban. Nagy szenzációt keltett egész Horvátországban, hogy Sziszákon kutfurás közben földgázra bukkantak. Teszlics Petár az ismert horvát nagyiparos Sziszáki likörgyár telepén egy ártézi kutfurást megkezdtek. A munkások közül már egyesek többször rosszul lettek munka közben, de nem vették észre a bajokat. Végre rájöttek a dologra, ugyanis gyufa gyújtás folytán robbanás történt s a feltörő gáz égni kezdett, a mélységből láng oszlop tört elő. Ekkor világos lett, hogy földgázra bukkantak a 194 méter mélységben. Zagrebből szakértő bizottság szállt ki a lelő helyre s megállapították, hogy igen jó minőségű földgázt leltek, mely nagy mennyiségű metánt is tartalmaz. Teszlics Petár elhatározta, hogy a furásokat tovább is fogják folytatni, mert a szakemberek szerint készáz-kétszázötven méter mélységben még az eddigénél is jobb földgáznak kell lenni. A gáz állandóan ég és ritka látványt nyújt az érdeklődőknek.

Értesítés.

Martjancén az országos állat és kirakodó vásár november 11. helyett október 23. tartatik. Helypénz nem szedetik.

Községi előljáró.

Vajenca (inaša)

z bogše hiše, čistoga i zdravoga sprime SIDONIJA NOVAK, slaščičarna v M. Soboti.

Figyelem!

BENKO JOZSEF

murska-sobotai gyárában olcsón kapható különösen a szegényebb emberek részére nagyon alkalmas elsörendű zsirral öntött tőpörtyű ki'ontkint Din 12.-ért. Kapható mindennap friss szalonna és zsir. Vizszontelárosítóknak engedmény.

Dr. ALBIN GREGORC,

sreski sanitetni referent, se je preselil v Mursko Sobotu in je uradno vsaki dan od 8—10 ure pri sreskem poglavarju, nadalje od 10—13 ure pa ordinira privatno v hiši g. REICHA blizu Dobraya.

KERESKEDELEM.

Áru:

LJUBLJANA, október 12.

100 kg.	Buza	Din.	
	Buza	Din.	255—
	Rozs		240—
	Zab		225—
	Kukorica		300—
	Köles		250—
	Hajdina		200—
	Széna		50—65
	Bab cseres.		450—500
	vegyes bab		350—
	Krumpli		200—
	Lenmag		370—380
	Lóhermag		2200—2600

M. SOBOTA október 12.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7.50	8.—	8.50	9.—
Üsző	7.50	8.—	8.50	9.—
Tehén	3.—	4.—	5.—	6.—
Borju	—	—	12.50	13.50
Sertés				17.50
Zsir I-a			22.—	26.—
Vaj				85—45
Szalonna			25.—	28.—
Tojás 1 drb.				1.25

Pénz.

1 Dollár	=	Din.	56.70
1 Pengő Budapest	=		10.—
1 Schil. Bécs	=		7.99
1 Kor. Praga	=		1.67
1 Lira	=		2.46
Zürichben 100 Din	=		9.135 sfrk.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože

k u p u j e

po najvišji dnevni ceni

Franc Trautmann

Murska Sobotu

Cerkvena ulica 191.

Rádiók

Rádióalkatrészek

Lámpák, Batteriák

Puch

Biciklik

Motorkerékpárok

jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas és gépkereskedésben

Murska Sobotu.

Megérkeztek legújabb

1929. évi

divatlapok

kaphatók: HAHN IZIDOR könyvkereskedésében Murska Sobotu.

Nyomatott „Prekmurska Tiskarna” felelős I. Hahn M. Sobotu.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Nemes Miklós nyug. áll. állatorvos